

«Тасдик мекунам»

Ректори Донишгоҳи байналмилалӣ
забонҳои хориҷии Тоҷикистон
ба номи Сотим Улуғзода,
доктори филологӣ, профессор
Дулназарзода Ж.Б.
соли 2025

ТАҚРИЗИ

Муассисаи пешбар ба диссертатсияи Мачидов Парвизҷон Имомназарович дар мавзуи «Истифодаи шароитҳои психологӣ-педагогӣ дар инкишофи муоширати хонандагони синни хурди мактабӣ дар раванди таълим», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯи ихтисоси 6D050300 - Психология (6D 050307 - Психологияи педагогӣ) пешниҳод шудааст

1. Мутобиқати диссертатсия ба соҳаи таҳқиқот

Диссертатсияи Мачидов Парвизҷон Имомназарович дар мавзуи «Истифодаи шароитҳои психологӣ-педагогӣ дар инкишофи муоширати хонандагони синни хурди мактабӣ дар раванди таълим», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD)-доктор пешниҳод шудааст, ба шиносномаи ихтисоси илмии 6D050300 - Психология (6D 050307 - Психологияи педагогӣ) мувофиқат мекунад.

2. Муҳимият ва зарурати баргузори таҳқиқот

Дар раванди ташаккули фазои ягонаи дунявӣ таҳсилоти муосир бояд, на танҳо дар эътирофи арзишҳои хонанда, бахусус хонандаи синни хурди мактабӣ, инчунин дар ташкили шароитҳои зарурӣ барои инкишофи маҳорату малака ва қобилияти муоширати ӯ низ мавқеи намоён дошта бошад. Инкишофи қобилиятҳои муоширатӣ тадриҷан, ба ташаккули ҳисси эътибор, шаъну шараф, қомилӣ ва ягонагиву нотакрорӣ шахс, аз ҷумла хонандаи хурдсол мусоидат мекунад. Вобаста ба ин, унвонҷӯ Мачидов П.И. қайд мекунад, ки таҳқиқоти илмҳои психология ва педагогика, инчунин дигар соҳаҳо исбот кардаанд, ки суҳбату муколама барои хонандагони синни хурди мактабӣ дар соли аввали таҳсил дар мактабу ҷамъият як қатор душворихоӣ кӯтоҳмуддатро ба миён меоранд. Муколама дорои зарурияти хоса аст, зеро маҳз тавассути он муносибати иҷтимоии минбаъдаи хонандаи хурдсол дар ҷамъият муқаррар ва устувор гашта, мавқеи ӯ муайян мегардад. Тавре маълум аст, агар қобилияти муошират дар синни томактабӣ ва хурди мактабӣ суст инкишоф ёбад, он минбаъд низ дар синни миёна ва калони мактабӣ нокифоя рушд мекунад. Нутқи муколамавиरो аз худ накарда, хонандаи

хурдсол хусусиятҳои нутқи монологиро, ки ба он дар давраи мактабҳои талабот бештар мегардад, ба таври бояду шояд омӯхта наметавонад.

Зарурати муайян намудани асосҳои назариявӣю методии хусусиятҳои инкишофи муоширати хонандагони синни хурди мактабӣ дар раванди таълим ва таҳқиқи нокифояи ин масъала аз нигоҳи психологӣ-педагогӣ мубрами мавзуи диссертатсияи мазкурро муайян кардааст.

3. Дарачаи асоснокнокӣ ва муътамад будани хулосаҳо ва тавсияҳо

Аз таҳқиқоти илмӣ бармеояд, ки ҳадафи кори диссертатсионӣ аз ҷиҳати назариявӣ омӯхтан ва ба таври амалӣ муайян намудани хусусиятҳои психологӣ-педагогии инкишофи муоширати хонандагони синни хурди мактабӣ дар раванди таълим ба шумор меравад. Барои ноил шудан ба ин мақсад унвонҷӯ вазифаҳои таҳқиқотро муайян намудааст, ки ҳалли онҳо ба коркарди навгониҳои илмӣ таҳқиқоти диссертатсионӣ мусоидат намудаанд.

Натиҷаҳои назаррасе, ки моҳияти навгонии илмӣ таҳқиқоти диссертатсиониро ифода мекунанд, инҳо ба шумор мераванд:

- дар илми психологияи тоҷик бори аввал дар доираи раванди таълим маҷмуи нуктаҳои ибтидоии асосҳои психологияю педагогии ташаккули малакаҳои муоширати хонандагони синфҳои ибтидоӣ мавриди омӯзиш қарор гирифт;

- тартибу меъёрҳои хусусиятҳои психологӣ ва педагогии инкишофи муоширати хонандагони синни хурди мактабӣ бо омӯзгорон ва ҳамсолон дар ҷараёни таълим мушаххасан муайян карда шуд;

- меъёр ва дараҷаҳои хусусиятҳои психологӣ-педагогии инкишофи муоширати хонандагони синни хурди мактабӣ дар раванди таълим муқаррар карда шуд;

- усул ва роҳҳои истифодаи методҳои психологӣ-педагогӣ дар ҷараёни инкишофи муоширати хонандагони синни хурди мактабӣ дар раванди таълим тариқи ташҳиси эксперименталӣ санҷида ва исбот гардид;

- дар асоси таҳқиқоти назариявӣ ва озмоишӣ тавсияҳои илмӣ-амалӣ оид ба инкишофи хусусиятҳои психологӣ-педагогии муоширати хонандагони синни хурди мактабӣ дар раванди таълим таҳияву коркард шуданд.

4. Аҳаммияти назариявӣ, амалӣ ва иҷтимоии натиҷаҳои диссертатсия

Аҳаммияти назариявӣ ва амалии таҳқиқоти диссертатсионӣ аз он иборат аст, ки шароитҳои психологӣ-педагогии пешниҳодшуда, восиҷаҳои инкишофи муоширати хонандагони синни хурди мактабӣ дар ҷараёни таълим, маводи ташҳисии таҳияшуда ва тавсияҳои методиро омӯзгорон дар ҷараёни таълиму тарбияи муассисаи таҳсилоти мактабӣ

истифода бурда метавонанд. Маводи таҳқиқотро хангоми ташкили курсҳои махсус барои донишҷӯёни коллеч ва мактабҳои олиии педагогӣ, ба сифати боб ё фасли барномаҳои таълимиву китобҳои дарсии самти ихтисоси психологияи омӯзгорӣ ва синнусолӣ, хангоми гузарондани курсҳои тақмили ихтисос ва бозомӯзии омӯзгорони муассисаҳои таълимӣ, дар амалияи оммавии тарбияи мактабӣ ва оилавӣ истифода бурдан мумкин аст.

5. Саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот

Саҳми шахсии довталаб аз муайян кардани мақсад, вазифаҳо, объект, предмет, фарзия ва масъалаҳои таҳқиқот ва матраҳ сохтани масъалаҳои мубрами таҳқиқот, таҳлилу баррасии иттилооти бадастовардашуда, иборат мебошад. Таҳлили назариявӣ методологӣ, таҳқиқи амалӣ ва санҷидани фарзияи гузошташуда, коркарди пешниҳод ва хулосаҳо, ки муҳтавои диссертатсияро тартиб медиҳанд, маҳз натиҷаи таҳқиқоти мустақилонаи муаллифи рисола махсуб меёбанд.

6. Нашри натиҷаҳои диссертатсия дар маҷаллаҳои тақризшавандаи илмӣ

Муқаррароти асосии таҳқиқоти диссертатсионӣ дар конференсияҳои илмӣ-назариявӣ, мизи мудаввар ва семинарҳои дар давоми солҳои 2019-2024 баргузоршуда мавриди баррасӣ қарор гирифта, унвонҷӯ мақолаҳои илмии худро дар маҷаллаҳои илмӣ, маводҳои конференсияҳои гуногун чоп намуда, бо маъруза баромад намудааст. Мазмун ва натиҷаҳои асосии таҳқиқоти Мачидов Парвизҷон Имомназарович дар 13 мақолаи муаллиф, аз ҷумла 5 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшавандаи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсияшаванда шомилбуда, нашр гардидаанд.

7. Ҳаҷм ва сохтори таҳқиқоти диссертатсионӣ

Рисолаи илмӣ аз муқаддима, 2 боб, 5 зербоб, хулоса ва рӯйхати адабиёти истифодашуда иборат мебошад. Матни диссертатсия 172 саҳифаи чопӣ, 4 ҷадвал ва 12 диаграммаро дар бар гирифтааст. Рӯйхати адабиёти истифодашуда 166 номгӯй маводи назариявӣ методӣ ва дигар сарчашмаву маъхазҳоро фаро мегирад.

Дар муқаддима аҳаммият ва мубрамияти мавзӯи диссертатсия, ҳадаф ва вазифаҳои таҳқиқот, инчунин аҳаммияти назариявӣ амалии он, баргузориҳои марҳилаҳои таҳқиқот ва корҳои озмоишӣ-таҷрибавӣ дар пойгоҳҳои таҳқиқотӣ баррасӣ гардидааст.

Боби якуми диссертатсия - «Асосҳои назариявии хусусиятҳои муоширати хонандагони синни хурди мактабӣ» аз се зербоб ва хулоса иборат буда, дар он муошират ҳамчун масъалаи муҳимми таҳқиқоти психологӣ-педагогӣ, хусусиятҳои инкишофи психологӣ-педагогии

хонандагони синни хурди мактабӣ, омилҳои назариявии психологияи муоширати хонандагони синни хурди мактабӣ дар ҷараёни таълим мавриди омӯзиш ва баррасӣ қарор дода шудаанд. Дар раванди шиносӣ бо таҳқиқоти диссертатсионӣ маълум гардид, ки унвонҷӯ Мачидов П.И. бо адабиёти илмӣ доир ба мавзӯи таҳқиқот хеле зиёд қарор кардааст. Аз ҷумла, диссертант ақидаҳои олимони хориҷӣ ва ватаниро бид ба шароитҳои психологӣ-педагогӣ дар инкишофи муоширати хонандагони синни хурди мактабӣ дар раванди таълим истифода бурдааст.

Унвонҷӯ Мачидов П.И. қайд намудааст, ки дар шароити муосири рушди низомҳо ва технологияҳои таълимӣ масъалаи муошират дар таҳқиқоти психологию педагогӣ аҳамияти махсус пайдо мекунад. Ба андешаи унвонҷӯ, ба чунин ҳулоса омадан мумкин аст, ки муошират тартиби дохилии фаъолияти якҷояи одамонро ташкил медиҳад, яъне афзоиши нақши муошират ва муҳимии омӯзиши муошират чунин вобастагӣ дорад: аксар вақт дар муоширати бевоситаи ҷамъият (якҷанд нафар) қарорхое қабул мешаванд, ки метавонистанд аз тарафи як нафар қабул шаванд. Унвонҷӯ қайд кардааст, ки аз таҳлилҳои психологӣ маълум мегардад, ки вазифаҳои муошират имкон медиҳанд амикии мазмуну моҳияти муносибатҳои байниҳамдигарӣ ва муҳимии ҳамдигарфаҳмии одамон муайян гарданд. Проблемаи истифодаи мафҳуми муошират аз нигоҳи психологӣ-педагогӣ ҳамеша мавриди баҳс ва мунозираҳои мухталифи муҳаққиқон қарор дорад. Ҷамъбасти ниҳии муошират ба истифодабарандагони он равона гардида, онҳо метавонанд ба ҳамдигар вобаста ба имконият ва тавоноии шахсӣ баҳогузорӣ намоянд.

Хусусиятҳои инкишофи психологӣ-педагогии хонандагони синни хурди мактабиро таҳқиқ намуда, унвонҷӯ таъкид намудааст, ки хусусиятҳои инкишофи психологӣ-педагогии хонандагони синни хурди мактабӣ зарурати равиши комплексӣ ва системавӣ ба раванди таълимро тақозо мекунад, ки ба назар гирифтани қонуниятҳои синнусолӣ ва ниёзҳои кӯдаконро дар бар мегирад ва ин ба ҳалли самараноки вазифаҳои тарбия ва омӯзиши онҳо имкон медиҳад.

Ба андешаи унвонҷӯ, инкишофи психикии кӯдак аз муошират оғоз меёбад ва ин шакли аввали фаъолнокии иҷтимоӣ буда, дар онтогенез пайдо мешавад, ки ба шарофати он кӯдаки хурдсол маълумоти барои инкишофи шахсӣ заруриро ба даст меорад.

Омилҳои назариявии психологияи муоширати хонандагонро дар ҷараёни таълим муайян намуда, унвонҷӯ ба ҳулосае омадааст, ки муоширати хонандагони синфҳои болоӣ бо тобоварию зиёд ва худпарастӣ тавсиф мешавад. Таркибҳои тағйирёбандаи зикршудаи муоширати хонандагони синфҳои поёни дар сатҳи пасттар қарор доранд, яъне устувор буда, маромнокии ҳамкорию иҷтимоӣ доранд. Муоширати онҳо бештар ба худфаъолкунӣ ва худинкишофӣии шахсият равона шудааст.

Боби дуҷуми диссертатсия «Истифодаи шароитҳои психологӣ-педагогии инкишофи муоширати хонандагони синни хурди мактабӣ дар раванди таълим» номгузорӣ шуда, дар он озмоиши истифодаи шароитҳои психологӣ-педагогии инкишофи муоширати хонандагони синни хурди мактабӣ дар раванди таълим баррасӣ шуда, тавсияҳо оид ба истифодаи шароитҳои психологӣ-педагогӣ дар чараёни инкишофи муоширати хонандагони синни хурди мактабӣ дар раванди таълим таҳия карда шудаанд.

Дар раванди таҳқиқот диссертант Мачидов П.И. муайян кардааст, ки татбиқи вазифаҳо, ки ба рушди маҳорати иртиботии хонандагони синни хурд равона шудаанд, талаб мекунад, ки шароити махсуси равонӣ-педагогӣ фароҳам оварда шавад. Ин шароитҳо ба кушодани потенциали ҳар як кӯдак мусоидат намуда, ташаккули эътимод ба қувваҳои худ ва ҳавасмандии ғаъол дар раванди таълимро дастгирӣ мекунанд. Ворид намудани шароити равонӣ-педагогӣ ба амалияи таълимӣ бо истифода аз усулҳои инноватсионии таълим ва технологияҳои алоқаманд аст, ки ба иштироқи ғаъолонани хонандагон дар раванди таълим ва ҳамкорӣ бо омӯзгор ва ҳамсолон мусоидат менамоянд. Ба андешаи унвонҷӯ, инкишофи онтогенезии инсон ба қонунҳои муайяни инкишоф тақия менамояд.

Унвонҷӯ Мачидов П.И. барои муайян намудани роҳҳои ислоҳи мушкилиҳои муошират дар хонандагони синни хурди мактабӣ, методикаҳои зеринро истифода намудааст: «Дастпӯшакҳо», «Роҳ ба сӯи хона» ва «Кӣ ҳақ аст».

Дар қисми озмоишии қор, бо мақсади омӯзиш ва ошқор намудани роҳҳои ислоҳи мушкилоти муошират, хонандагони синфи 2-юми муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии №7, 11, 10, 9-и шаҳри Душанбе, ки дар умум 100 нафарро ташкил медоданд, иштирок намудаанд. Ҳангоми гузаронидани ташҳис дар 50 нафар хонандагон душворӣ дар асоснок кардани ҷавобҳои худ ба миён омадааст. Сабаби душворӣ кашидани хонандагон дар маҳдудияти ҷаҳонбинӣ, шавқу ҳавас ва кам будани захираи луғавӣ маънидод карда мешавад. Дарачаи баланди ғаъолияти муташаккилӣ, ба инобат гирифтани мавқеи ҳамсуҳбат ҳангоми муошират, дар 36 нафар хонандагон мушоҳида карда шудааст, ки ин 40%-ро ташкил дод. Хонандагон мавқеъҳои гуногуни нақшхоро ба назар гирифта, бе мушкилӣ фикру ақидаи худро дар бораи супориш баён карда тавонистаанд.

Унвонҷӯ дар марҳилаи дуҷум аз рӯи методикаи Сукерман Г.А. «Дастпӯшакҳо» озмоиш гузаронида, ба чунин ҳулоса омадааст, ки бештари хонандагони синфи озмоишӣ дар байни худ робита барқарор карда метавонанд: тарзи гӯш кардан ва дарк намудани ҳамсуҳбат, оид ба масъалаҳои ҷорӣ нуқтаи назари худро баён карда тавонистан, бо ҳамсинфони худ ба муросо омадан, қобилияти аз ҷабҳаҳои дигар ба вазъият нигоҳ карда тавонистан, ба даст овардани роҳи ҳалли мушкилии

ба хама кулай, пешниҳод намудани саволҳои мувофиқ барои гирифтани ҷавоби аниқ, муносибати эмотсионалӣ нисбат ба кори гурӯҳӣ руҳбаландона буд ва хамаи хонандагон супоришро бо як майли том иҷро намуданд.

Ба андешаи унвонҷӯ яке аз омилҳои асосии таълиму тарбияи фарзандон ин ҷалби волидон ба ҷараёни таълиму тарбия дар мактаб мебошад. Оила аввалин муҳити иҷтимоие мебошад, ки ба ҷа дар он ба воя мерасад, таълиму тарбия мегирад, минбаъд дар боғча ва мактаб ташаккули минбаъдаи ӯ давом мекунад.

Унвонҷӯ Мачидов П.И. қайд намудааст, ки дар ҷараёни таълиму тарбия дар мактаб робитаи байни волидон - омӯзгор - хонанда басо муҳим аст, зеро ин робитаи мушкилиҳои муносибатро танзим менамояд. Таълим дар мактаб натавонад гирифтани дониш, инчунин ташаккули дониши шахсияти ҳаматарафа инкишофёфта мебошад. Муваффақияти раванди таълим аз он иборат аст, ки ҷӣ тавр муносибатҳо дар байни омӯзгор - волидон - хонанда ба роҳ монда мешаванд.

Дар натиҷаи озмоиш унвонҷӯ муайян намуд, ки 24% омӯзгорон аз шакли демократӣ, 65% аз шакли авторитарӣ ва 11% аз шакли либералии идоракунии синф ва муошират истифода мебаранд. Дар байни хонандагоне, ки омӯзгори онҳо шакли идора ва муоширати авторитариро истифода мебаранд, баёни озодонаи фикр ва мустақилият хеле кам ба мушоҳида расид, яъне шакли рафтор ва гуфтори омӯзгор дар раванди таълим ба хонанда таъсири худро мерасонад.

Дар асоси таҳлили таҳқиқоти илмии педагогӣ-психологӣ оид ба малакаҳои муошират, унвонҷӯ муайян кардааст, ки синни барвақтии мактабӣ давраи мутобиқшавӣ, барои азхуднамоии муносибат дар иҷтимоӣ, маҳорати муошират, азхуднамоии малакаҳои муоширати шифоҳӣ ва ғайришифоҳӣ мебошад. Дар ҷараёни давраи озмоишӣ ба ҷа ҳамчун субъект инкишоф меёбад ва дар ҳамин давра шиноختани муҳити атроф ва худро сар мекунад. Рафторҳои ӯ аз рафторҳои дар иҷтимоӣ қабулшуда фарқ менамояд. Зеро дар синни хурди мактабӣ ба ҷа фаъолияти худро ба фаъолияти атрофиён, ҳамсолон мутобиқат мегардонанд.

Ба андешаи унвонҷӯ, ворид шудан ба раванди таълим мавқеи иҷтимоии баҷаҳо тағйир медиҳад, зеро аз ҷониби оила ва омӯзгорон ба шахсияти ӯ талаботи нав мегузоранд. Дар олами ботинии баҷа низ навоариҳои рӯӣ медиҳанд, ки ба инкишофи ақлию зеҳнии ӯ замина фароҳам меоранд. Масъалаи ба мактаб омода намудани баҷагон диққати олимони соҳаи психология ва педагогикаро ҷиддӣ ба худ ҷалб намудааст.

Дар қисми хулосавӣ унвонҷӯ қайд намудааст, ки синни хурди мактабӣ давраи инкишофи интенсифӣ ва тағйирёбии сифатии ҷараёнҳои маърифатӣ ба ҳисоб меравад: ин ҷараёнҳо хусусияти миёнаравӣ пайдо мекунад ва ба равандҳои бошуурона ва худсарона табдил меёбанд. Дар

ин давраи синнусолӣ бача ба доираи нави муносибатҳои иҷтимоӣ ворид мегардад, инчунин муошират дар ин давра махусусияти хосро дорост. Унвонҷӯ дар ҷараёни гузаронидани таҳқиқот муайян кардааст, ки малакаҳои муошират ва рафтори иҷтимоӣ хонандагонро бо ёрии технологияҳои бозӣ инкишоф додан мумкин аст. Бозиҳо метавонанд фикррониро фаъол намоянд, суханронии бачагонро сайқал диҳанд, захираи луғавии онҳоро бой гардонанд ва онҳоро водор намоянд, ки ба ҳамдигар меҳрубон бошанд ва ба талабу хоҳишҳои дигарон диққат диҳанд.

Ба андешаи унвонҷӯ, Мачидов П.И. ҳамаи душворихои ҳаёти мактаб дар муоширати бача дар оила инъикос меёбанд.

Арзиши илмӣ ва амалии таҳқиқоти диссертатсионии мазкур чунин мебошад:

- дастгоҳи илмӣ таҳқиқот дуруст баён карда шудааст;
- кори таҷрибавию озмоишӣ пурра ба мавзӯи диссертатсия мувофиқат намуда, натиҷаҳои он дар расм, ҷадвал ва диаграммаҳо пешниҳод гардидаанд;
- хулосаҳои боби якуму дуюм ва хулосаҳои умумӣ ба мазмуни матн, иҷроӣ мақсаду вазифаҳои дар диссертатсия гузошташуда пурра мувофиқат менамоянд.
- пояи таҳқиқотӣ ва татбиқи амалии нуктаҳои илмӣ, методҳои илмӣ-таҳқиқотӣ, қорҳои анҷомдода дар ҳар як марҳилаи таҳқиқот, мантиқи фикрронии унвонҷӯ, сарфи назар аз баъзе норасоӣ ва камбудихои ҷузъӣ, ба талабот ҷавобгӯ мебошанд.

Дастгоҳи илмӣ ва сохтори диссертатсия, автореферати он мувофиқи талаботи Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯи ихтисоси 6D050300 - Психология (6D 050307 - Психологияи педагогӣ), авторефератҳо ва мақолаҳои илмӣ ҷопшуда дар сатҳи хуб таҳия гардида, муҳтавои автореферат ба мазмуни диссертатсия мувофиқ ва тасаввуроти аниқро доир ба моҳияти таҳқиқоти гузаронидашуда ва натиҷаҳои бадастовардаи муаллиф медиҳад.

8. Эродҳо доир ба диссертатсия

Новобаста аз он ки диссертатсияи мазкур ҷиҳатҳои зиёди бартаринок дорад, вале дар он баъзе камбудихо низ ҷой доранд:

1. Дар таҳқиқоти диссертатсионӣ асарҳои илмӣ олимони хориҷӣ ва ватанӣ баррасӣ шудааст, вале агар диссертант аз қорҳои илмӣ муҳаққиқони ватанӣ бештар истифода мебард, қори диссертатсионӣ боз ҳам диққатҷалбкунанда мешуд.

2. Дар саҳифаи 128-уми диссертатсия диаграммаи 10 “Барои баланд бардоштани шавқмандии фарзанд ба таълим қадом қорҳоро ба анҷом мерасонед?” оварда шудааст. Вале саволҳое, ки ба волидайн дода шудаанд, иҷроӣ ин ё он қорро дар назар надошта, балки нақш ва

аҳаммияти таълимиро дар ташаккули шахсияти хонандагон дар бар мегирад. Дар фаъолияти минбаъдаи диссертант, ки кори диссертатсионӣ бояд дар шакли монография нашр шавад, ба масъалаи мазкур бояд диққат дода шавад.

3. Дар матни диссертатсия ва автореферат баъзе хатогиҳои имлоӣ ба назар мерасад, ки ислоҳ мевоҳанд.

Аммо бояд қайд намуд, ки камбудииҳои ҷойдошта ба қиммати илмии диссертатсия таъсири манфӣ намерасонанд ва характери тавсиявӣ доранд. Диссертатсияи илмӣ ва автореферати он дар сатҳи зарурӣ омода шуда, аз лиҳози мазмун ба талабот пурра мувофиқ мебошанд.

9. Мувофиқати мазмуни автореферат ва диссертатсия ба талаботи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Автореферати диссертатсия мазмуни асосии таҳқиқоти диссертатсиониро дар худ инъикос намудааст ва дар он тавсифи умумии кор, муҳтавои асосии диссертатсия, нағзониҳои илмӣ, ки ба ҳимоя пешниҳод шудаанд, ҷой дода шудааст. Рисолаи диссертатсионӣ аз рӯйи сохтор, таркиби бобҳо, мазмун ва мантиқ ба талабот ҷавобгӯӣ мебошад. Диссертант аз адабиёти илмии зарурӣ дар самти таҳқиқоти мазкур огоҳии комил ва ҳамаҷониба дорад.

Хулосаи умумӣ

Дар маҷмӯъ таҳқиқоти диссертатсионии Мачидов Парвизҷон Имомназарович дар мавзӯи «Истифодаи шароитҳои психологӣ-педагогӣ дар инкишофи муоширати хонандагони синни хурди мактабӣ дар раванди таълим» кори таҳқиқоти нав, нағзониҳои илмии аҳаммияти назариявӣ ва амалидошта мебошад ва яке аз мавзӯҳои нисбатан кам таҳқиқшуда ва мубрами зинаи ибтидоии таҳсилоти мактабӣ ба шумор меравад. Рисолаи илмӣ ба талаботи Низомномаи намунавӣ оид ба Шурои диссертатсионӣ ва тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ гардидаанд, пурра ҷавобгӯ буда, муаллифи он Мачидов Парвизҷон Имомназарович сазовори дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050300 - Психология (6D 050307 - Психологияи педагогӣ) мебошад.

Тақриз аз тарафи эксперт, доктори илмҳои педагогӣ, профессор Ашурова Дилором мураттаб шудааст.

Диссертатсия дар ҷаласаи васеи кафедраи психологияи Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улугзода бо иштироки Мачидов Парвизҷон Имомназарович баррасӣ ва муҳокима гардида, тақризи мазкур яқдилона тариқи овоздиҳии қушоди ҳозирин тасдиқ карда шуд.

Дар чаласаи васеи кафедраи психологияи Донишгохи байналмилалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улугзода 12 нафар омӯзгорон иштирок намуданд.

Натидаи овоздиҳӣ: "тарафдор" - 12 нафар, "бетараф" - нест, "муқобил" - нест. (Қарори чаласаи васеи кафедраи психологияи Донишгохи байналмилалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улугзода аз 14 феввали соли 2025, №7).

Раиси чаласа, номзади илмҳои педагогӣ, дотсент, мудири кафедраи психологияи ДБЗХТ ба номи С. Улугзода

Раҷабова Ф.О.

Эксперт оиди диссертатсия, доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи психологияи ДБЗХТ ба номи С. Улугзода

Ашурова Д.

Котиби чаласа номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи психологияи ДБЗХТ ба номи С. Улугзода

Ошимова М.М.

14.02.2025.

Имзои Раҷабова Ф.О., Ашурова Д. ва Ошимова М.М.-ро тасдиқ мекунам:

Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси ДБЗХТ ба номи С. Улугзода

Юсупова Б.Ғ.

Маълумот барои тамос: Нишонӣ: 734019 ш. Душанбе, кучаи Муҳаммадиев, 17/6. Донишгохи байналмилалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улугзода. Тел.: +992 372325000; Факс: +992 372325003. Сомона: ddzt@ddzt.tj